

פתרון בחינת הבגרות גיאוגרפיה

מועד קיץ תשע"א-2011

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

גיאוגרפיה של ישראל והמזרח התיכון. קיץ תשע"א/2011-מספר השאלון: 057203, 573**פרק ראשון – גיאוגרפיה של ארץ-ישראל.****1. | ישראל והכלכלה הגלובלית****א. תהליכים שתורמו להשתלבות של ישראל בכלכלה הגלובלית.**

- הסרת מכסים והגבלות על היבוא
- ישראל חתמה על "הסכמי סחר חופשי" עם מדינות רבות.
- הסרת ההגבלות על מטבע חוץ – כל אחד יכול לרכוש מטבע חוץ ללא הגבלה ולהשקיע את הכסף במה שירצה ואיפה שירצה.
- הפרטה של גופים כלכליים – תאוצה בשנות ה-90 בהשפעת ארגונים בין-לאומיים.
- מכירה של ארגונים ומוסדות כלכליים שהיו בבעלות הממשלה וההסתדרות לבעלים פרטיים.
- היכולת הטכנולוגית וההון האנושי המצויים בארץ עוררו התעניינות בעולם.
- ישראל כמדינה מובילה בפיתוח מוצרים חדשים.
- שיחות השלום שהחלו עם מדינות ערב והפלסטינאים תרמו להגברת האמון בישראל.

ב. דוגמאות לכך שתל אביב היא מרכז עסקים גלובלי.

- גידול ניכר בשיעור המועסקים בענף הפיננסים, בנקאות, משפט ופרסום בתל אביב.
- פתיחת סניפים ונציגויות של חברות ובנקים בין-לאומיים בתל אביב.
- נופ של אנשי עסקים מכל העולם.
- תיירות עיסוקית- יש בעיר בתי מלון ייעודיים לאנשי העסקים שבאים לעיר.
- רמת קישוריות גבוהה עם חברות רבות בעולם בזכות פיתוחים בתחום התקשורת.
- ריכוז של פעילות עתירת ידע ושל אנשי האליטה הגבוהה
- התנשאות בנייני משרדים לגובה
- מע"ר בינלאומי במתחם הבורסה
- תל אביב היא מוקד לפעילות של תרבות בינ"ל- מצעד הגאווה.

ג. ההשתלבות של ישראל בכלכלה הגלובלית:**תופעה חיובית:**

- תוספת של מקומות עבודה רבים לישראלים
- מעמדה של ישראל בעולם עולה, והיא יוצרת קשרים רבים עם מדינות רבות.
- היקף ההשקעות הזרות באר גדל באופן ניכר.
- היצוא התעשייתי הישראלי גדל בשיעור ניכר.
- הכלכלה הישראלית צמחה בשיעור גבוה מאד.
- התהליך מעודד רכישת השכלה והתמקצעות.
- כניסת מטבע זר המאפשרת רכישה של מוצרים ושירותים ממדינות אחרות.
- התהליך מעודד פיתוח תשתיות תחבורה ותקשורת.

תופעה שלילית:**בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HighQ**

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

- אובדן מקומות עבודה בגלל סגירת מפעלים של תעשייה מסורתית והעברת קווי הייצור למדינות שבהן כוח העבודה זול יותר.
- פגיעה בתרבות הישראלית הייחודית הנחשפת להשפעות של תרבויות זרות ובעיקר האמריקנית.
- עליית כוחן של חברות בין-לאומיות על חשבון כוחה של מדינת ישראל.
- פגיעות של כלכלת ישראל ממשברים כלכליים בחו"ל.
- החלשות מעמד הביניים הנושא את כלכלת ישראל על כתפיו על חשבון התחזקות מעמד צר של עשירים ומעמד נמוך.
- ריכוז הכלכלה באזורי הגלעין על חשבון אזורי השוליים
- היעדר מדיניות כלכלית לחיזוק אזורי השוליים על מנת לעודד יזמים להשקיע בארץ (והם מעדיפים את המרכז)

2. רעידות אדמה**ההשתנות על פני המרחב של רמת הסיכון לרעידות אדמה:**

- ככל שמתקרבים לחלקה המזרחי של ישראל, לאזור השבר הסורי האפריקאי, כך רמת הסיכון לרעידות אדמה גבוהה יותר.
- רמת סיכון בינונית נמצאת באזור חיפה.

הסבר:

- הגורם העיקרי לכך הוא שהשבר הסורי האפריקאי מהווה גבול בין לוחות טקטוניים, ולכן רגיש יותר לרעידות אדמה.

ב. הגורם לשוני בין חיפה לתל אביב מבחינת רמת הסיכון לרעידות אדמה: חיפה ממוקמת בקצה של רכס הרי הכרמל, שנצרו בעקבות העתק, לעומת תל אביב ממוקמת במישור החוף, ורחוקה יותר מהעתקים.

ג. דרכים שבאמצעותן נערכים בארץ להתמודדות עם נזקי רעידות אדמה:

- הגברת ההסברה בקרב הציבור ותרגולם כיצד לנהוג בשעת רעידת אדמה.
- קביעת תקני בנייה מחמירים לבניינים חדשים, במטרה למנוע קריסה של מבנים בשעת רעידת אדמה.
- תמ"א 38- חזוק בניינים ישנים כדי שלא יתמוטטו בעת רעידת אדמה.
- פיקוד העורף ומוקדי חירום מיומנים בטיפול ובפינוי נפגעים.

3. תפרוסת האוכלוסייה**א. הסבר המושגים :**

- **תהליכי פרבור** - יציאה של אוכלוסייה ומסחר ממרכזי הערים הגדולות אל שכונות בשוליהן ואל ישובים הסמוכים להן.
- **גלעין ושוליים לאומיים** - איזורי ליבה/ מרכז ואזורי שוליים שההבחנה ביניהם נעשית על מידת העוצמה החברתית, כלכלית, רמת תשתיות ועוד מאפיינים.
- **מדיניות פיזור האוכלוסייה בישראל** - מדיניות הממשלה בשנים הראשונות להקמת המדינה. מטרתה הייתה ליישב את העולים הרבים שהגיעו לארץ בשנות ה-50 באזורים דלילים באוכלוסייה. במסגרת זו הוקמו עיירות הפיתוח ומושבים בגליל ובנגב.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ**בשיטה המהירה והמובילה להצלחה****סיכומי שיעורים**

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

ב. מגמת השינוי העיקרית בשנים 1948-2009 בכל אחד ממחוזות אלה: חיפה, מרכז, תל אביב, דרום.

- מחוז חיפה - מגמת ירידה קבועה מ-1948 עד 2009.
- מחוז מרכז - מגמת גידול קבועה מ-1948 עד 2009.
- מחוז תל אביב - מגמת ירידה קבועה מ-1948 עד 2009.
- מחוז דרום - מגמת גידול חדה מ-1948 עד 1972, ומגמת גידול מתונה לאחר מכן.

ג. הגורמים לשינויים שחלו במחוז מרכז ובמחוז דרום, תוך שימוש במושגים שבסעיף א.

מחוז מרכז:

פרבור - הגידול הרב של האוכלוסייה במחוז המרכז הביאה לעלייה ברמת החיים ולעלייה מחירי הנדל"ן בערים הגדולות. הפרורים בסמוך לערים הגדולות הפכו יעד להגירה של של האוכלוסייה המעוניינת בשמירה על איכות חיים גבוהה

מחוז דרום:

מדיניות פיזור האוכלוסייה משנות ה-50 - הכוללת הקמת עיירות הפיתוח באזור הדרום, והפניית עולים חדשים רבים לעיירות אלה הביאה לעלייה חדה בגודל האוכלוסייה באזור זה, עד לשנות ה-70.

4. איכות הסביבה

א. מושגים:

- **מחזור** - שימוש מחדש בפסולת לייצור מוצרים חדשים כגון מחזור בקבוקי פלסטיק.
- **אתרי הטמנה** - אתרים מוסדרים לסילוק פסולת באמצעות הטמנתה בבורות גדולים, שקרקעיתם מכוסה בשכבה אטימה, וכיסוי הפסולת לאחר מכן, כדי לצמצם את הנזקים לסביבה.
- **פסולת אורגנית** - פסולת המורכבת משאריות מזון לטובת דישון טבעי.
- **היטל הטמנה** - תשלום שמשלמות הרשויות המקומיות בעד הטמנת האשפה על כל טון אשפה שמגיע מהן אל אתרי ההטמנה.

ב. סיבות לצורך של מדינת ישראל לצמצם בשנים הקרובות את כמות הפסולת המוטמנת:

- NIMBY - חלק גדול מהפסולת מוטמן בנגב, ויוצר בעייה חברתית-מרחבית של צדק מרחבי סביבתי.
- קצב גידול האוכלוסייה והעלייה ברמת החיים בישראל גבוהים מאוד, ביחס לשיטחה מה שיגביר את העומס על אתרי ההטמנה. (קצב גידול ייצור הפסולת הוא כ-1.8% בשנה (מתאים לגידול באוכלוסייה)).
- האתרים הם מפגע סביבתי של ריח וזיהום אוויר, כולל פליטת גזי חממה.
- לא ניתן לתכנן בסביבתם שימוש קרקע אחר.

ג. דרכים נוספות לצמצום כמות הפסולת בישראל.

הפחתה במקור - גישה מכוונת לצרכנים: הקטנת כמויות האשפה עוד לפני שהמוצר הופך לפסולת, על ידי שימוש מופחת וחסכוני במוצרי הצריכה ובאריזות המוצרים, ייצור מוצרי אריזה ידידותיים.

שימוש חוזר - איסוף מוצרים לאחר השימוש, טיפול בהם והחזרתם לשימוש, למשל בקבוקי זכוכית.

הפקת אנרגיה משפךת הפסולת האורגנית מצמצמת את נפח החומר המועבר להטמנה.

ייצור ביו-פלסטיק - ייצור מוצרים מתכלים מפלסטיק, כלי אוכל חד פעמיים.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לטכס!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

5. חופים - אטלס ישראל החדש (אטלס ישראל החדש, עמי 114)

א. תהליכים גאומורפולוגיים המעצבים את חוף הים בישראל, אשר נראים בתמונות:

- **השקעת חול** - הצטברות חול המגיע משפך הנילוס לאורך חופיה של ישראל. כמות החול המושקע הולכת ופוחתת ככל שמצפינים מאז הקמת סכר אסואן.
- **נסיגת מצוק החוף** - צמצום שטח החוף החולי שממערב למצוק, גורם לכך שגלי הים מכים במצוק והגורמים לקריסתו.
- **גידוד** - יצירת חוף סלעי בצורת טבלאות סלעים, כתוצאה מבלייה של מצוק סלעי על ידי גלי הים.

ב. הקמת המרינה משפיעה על התהליכים הגאומורפולוגי המתרחש בחופים:

מניעת הגעת החול - שובר הגלים של המרינה עוצר את תנועת החול, הנעה מדרום לצפון, וכך גורם להצטברות של חול מדרום לשובר הגלים של המרינה.

בלייה מוגברת של הנוף - שובר הגלים של המרינה מונע מהחול לנוע צפונה לאורך החוף, ובשל היעדר החול גלי הים מתקרבים למצוקי החוף, וגורמים לנפילתם.

ג. השפעות על האדם הנובעות מן התהליכים הגאומורפולוגיים המעצבים חופים:

ההשפעות:

- הרס תשתיות אזרחיות הבנויות על גבי המצוקים
- פגיעה בשטחים פתוחים.
- פגיעה בשמורות טבע ובאתרים ארכיאולוגיים.
- אובדן אפשרויות בנייה.
- נסיגה מזרחה של תחום המים הטריטוריאליים של ישראל.
- סיכון חיי אדם

דרכים להתמודדות עם תהליך זה:

- שיקום המערכת - הנחת שרזולי חול בתחתית המצוק באופן מלאכותי, במקום החול הטבעי
- בניית חיזוקים הנדסיים לאורך קו החוף, שיגנו על המצוק מפני גלי הים.
- שילוט וגידוד מפני פגיעה בנפש.
- הגדרת מדיניות לפיתוח בר קיימא של אזורי החוף.
- עצירת הנגר העלי בראש המצוק
- פריסת רשתות על המצוק.

6. הקיבוץ - מדרש תמונה

א. עקרונות יסוד שאפיינו את הקיבוץ בראשיתו ולהסביר כיצד הם באים לידי ביטוי בתצלום.

- **שיתופיות** - המאפיין הייחודי של הבנייה למגורים בקיבוץ, בהשוואה לבנייה כפרית למגורים במקומות אחרים, היא אחידותם של הבתים.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעוריםלא צריך לטכס!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש**ספריית שיעורים**כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר**ריענון לפני הקורס**הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים**מרצה זמין ב- Whatsapp**לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

- **נכסים משותפים** - התכנון המרחבי של היישוב הותאם למבנה הארגוני של הקיבוץ והתבטא בהפרדה בין האזור המשקי (מבני המשק) לאזור הקהילה (מגורים).
- מבני ציבור מרוכזים במרכז הקיבוץ ונגישים לכלם.
- **עבודה בחקלאות** - הקיבוץ מוקף שטחים חקלאיים [יש בו אזור המשמש למבנים חקלאיים].

ב. השינוי המבני שחל בקיבוץ - שכונת הרחבה.

- **בתמונה רואים בתי חדשים** - שכונת הרחבה או לבנים ממשיכים או לדיירים חדשים.

שינויים באורח החיים הקיבוצי

- **תעסוקה** - יציאת חברים (בעיקר בעלי כושר השתכרות גבוה) לעבודה מחוץ למשק כשכירים.
- **מגוון תעסוקות** - בתים הושכרו לדיירי חוץ וחברים החלו לפתח יוזמות עסקיות בתוך הקיבוץ כגון חינוך, פנאי ונופש ותעשייה.
- **הכנסה דיפרנציאלית** - חברים שהכניסו משכורות גבוהות לקופת הקיבוץ החלו לדרוש תגמולים כספיים על תרומתם.
- **הפרטת נכסים משותפים** - חלק מנכסי הקיבוץ, בעיקר דירות המגורים, הועברו לבעלותם הפרטית של החברים, בעוד הנכסים האחרים (בעיקר המשק החקלאי ומפעלי התעשייה) נשארו בבעלות משותפת.
- **הפרטת שירותים** - שירותים שניתנו לחברים בחינם, כגון שימוש בחדר האוכל ובמכבסה, ניתנים היום תמורת תשלום.
- **היחלשות הערבות הדדית** - מעורבות גדולה הרבה יותר של הפרט בתכנון ובמימון הבנייה, יחד עם נסיגה של הקיבוץ מאחריותו ושליטתו בתהליך יצירת מרחב פרטי כולל מעבר מלינה משותפת למשפחתית.
- **החלשת מעמדו של הקיבוץ** כספק הצרכים וכאחראי לביטחון החברים בעתיד על רקע היחלשות הערכים המזוהים עם אורח החיים הקיבוצי, כגון פשטות, צנע והסתפקות במועט.
- **אסיפת חברים** - אסיפת החברים איבדה מכוחה: מרבית ההחלטות הכלכליות מתקבלות בגופים המנהלים, ופחות בהצבעות הרוב.

ג. הקשר בין היקף השינויים שחלו בקיבוצים לבין המיקום של הקיבוצים בארץ:

ככל שהקיבוץ קרוב יותר למרכז הארץ כך היקף השינויים נרחב יותר.

גורמים אפשריים לקשר זה:

- ערך הקרקע: לקרקעות של הקיבוצים במרכז הארץ יש ערך נדל"ני גבוה בהרבה מאלה שבפריפריה, ולכן יש להם אינטרס כלכלי גדול יותר להפשיר את הקרקעות החקלאיות שלהם לבנייה עירונית ולשימושים מסחריים.
- קיבוצים נחשפו אל העולם החיצוני כתוצאה מהכנסת גורמי הון פרטיים כשותפים במפעלים קיבוציים, אלה קורים בעיקר בקיבוצי המרכז.
- לקיבוצים הממוקמים סמוך לערים גדולות יש אפשרויות רבות יותר לפרנסה באמצעות מתן שירותים לתושבי הערים, ולכן הצורך לעסוק בחקלאות הצטמצם.
- הקיבוצים במרכז הארץ חשופים יותר לשינויים התרבותיים העוברים על החברה הישראלית בכללה, שמדגישים אינדיבידואלים ופיתוח קריירה אישית על חשבון ערכים סוציאליסטיים ושיתופיים.
- תהליך הפרוור יצר לחצים ואפשרויות לדיירי חוץ בקיבוצים הממוקמים במרכז.
- מדינת ישראל אפשרה שינוי יעוד מקרקע חקלאית לקרקע לבנייה ולכן השינויים.
- מיקום של חלק מהקיבוצים בצמתי דרכים או על דרכים ראשיות אפשרו הקמת מרכזי קניות גדולים.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

פרק שני — גאוגרפיה של המזרח התיכון

8. גאופוליטיקה.

מוקדי סכסוך במזרח התיכון ב-50 השנים האחרונות, שבהם ישראל אינה מעורבת והגורמים לכך:

מוקד סכסוך	מי מעורב	הסיבה לסכסוך
1980-1986 מלחמת איראן עיראק	איראן- עיראק	סכסוך על שליטה על מי שאט אל ערב להוצאת הנפט הרב המצוי בשטחה של עיראק.
1991 כיבוש כווית	עיראק וכווית	עיראק טוענת שהשטח שייך לה מבחינה הסטורית. כווית משופעת במאגרי נפט ובמוצא למפרץ הפרסי לעיראק אין מוצא למפרץ הפרסי.
מזרח טורקיה	טורקים וכורדים	הכורדים דורשים עצמאות מטורקיה. אזור הכורדים משופע בנפט וטורקיה איננה מוכנה לוותר על השליטה באזור.
נהר הפרת	טורקיה, סוריה ועיראק	כל מדינה רוצה לנצל את מימי הנהר לטובתה. הנפגעת העיקרית היא עיראק המקבלת, כמדינה במורד הנהר, הכי פחות מים
הנילוס - סכסוך על מי הנהר	מצרים, אתיופיה וסודאן	מאבקים על זכויות השימוש במי הנהר

ב. דוגמאות לשיתוף פעולה בין מדינות במזרח התיכון (כולל ישראל) והחשיבות של כל שיתוף פעולה.

- מעבר של צינורות נפט ממדינות המפרץ לנמלי הים התיכון בשטחן של סוריה, ירדן, לבנון וטורקיה מעניק להן תגמולים כספיים על כך, ומסייע למדינות המפרץ למכור נפט לאירופה. מעבר הצינורות מאפשר למדינות בשטחן הוא עובר להקים בתי זיקוק ובכך לצמצם את האבטלה בשטחן.
- שיתוף פעולה סביבתי בין ישראל, מצרים וירדן בשמירה על מי מפרץ אילת והשוניות מפני מזהמים.
- "ועידת ברצלונה" שדנה בשיתוף פעולה אזורי לצמצום זיהום הים התיכון. בוועידה הוחלט לפעול לשיתוף פעולה אזורי, להקים שמורות טבע בים, והמדינות המשתתפות חתמו על אמנת ברצלונה לשמירת מי הים התיכון
- חלוקת מים בין ישראל לירדן. ישראל מעבירה לירדן מים מהכינרת ובתמורה חקלאי הערבה ממשיכים לעבד את שטחי החקלאות שלהם הנמצאים בשטחה הריבוני של ירדן. פעולה זו מחוקת את הקשר בין המדינות ומסייעת בטיפול בבעיית המחסור במים בירדן.
- שיתופי פעולה בטיפול בבעיית המדבור הגורבת עקב תהליכי ההתחממות הגלובלית. ישראל תורמת מהידע והניסיון למדינות האזור.
- שיתופי פעולה כלכליים ובטחוניים בין ישראל למדינות המפרץ הפרסי בהתמודדות מול האיום האיראני.
- בהתהוות - פרויקט תעלת הימים.
- הסכמי שלום בין ישראל לשכנותיה: מצרים וירדן והסכם עם הפלסטינים מצמצם את המתח באזור ומאפשר שיתופי פעולה כלכליים בין המדינות.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

- סעודיה העבירה לירדן רצועת חוף- ירדן סובלת מרצועת חוף קטנה שמקשה עליה לפתח את עקבה עיר הנמל שלה. לפיכך הוסכם כי ערב הסעודית תיתן לירדן שטח בקו החוף ובתמורה ירדן י לערב הסעודית שטח בדרומה בו יש מי תהום.

9. מדבר.

קשיים בהגדרת גבולות המזרח התיכון על פי מאפייני האקלים המדברי:

- בהמרח התיכון קיימים עוד אקלימים שאינם מדבריים כמו לבנון, טורקיה, חלק ממדינת ישראל, לבנון שבהן האקלימים ממוזג.
- המדבריות במזרח התיכון נמשכים באזורים ובמדינות שאינם במזרח התיכון. לדוגמה מדבר סהרה מגיע עד לארצות המגרב ולעומק יבשת אפריקה.
- חלק מהמדבריות קרים, ועל כן אינם תואמים את מאפייני המדבר המזרח תיכוני החם. לדוגמה המדבריות שבצפון מזרח המזרח התיכון.

ב. השפעות של האקלים המדברי על הכלכלה במזרח התיכון

- יצירת חקלאות נדודים בגלל מחסור במקורות מים ומשקעים.
- פיתוח זנים עמידים בפני מחסור במים.
- הקמת חממות לגידולים מבכירים: פלפל, מלון מנגו ועוד
- הוצאת כספיות גדולות על ייצור מים באמצעות התפלה וקידוחים מאקוויפרים פוסיליים.
- - מים וירטואלים- נוצרה תלות כלכלית של יבוא מוצרי מזון בסיסיים ממדינות אחרות, שאינן מדבריות.

השפעות על תפורות האוכלוסיית:

- חלקים נרחבים מהמזרח התיכון אינם מיושבים או דלילי אוכלוסין בשל היותם מדבריים.
- אוכלוסייה נוודית, שאינה מתגוררת במגורי קבע.
- ריכוזי אוכלוסייה בצפיפות גדולה במישורי החוף, בנאות מדבר ובעמקי הנהרות.

ג. נימוקים בעד הטענה שהמלחמה הבאה שתתחולל במזרח התיכון תתרחש בגלל המחסור במים:

- אוכלוסיית המזרח התיכון גדלה בקצב מהיר, והביקוש הגובר למים עבור חקלאות, צריכה ביתית, תיירות ותעשייה גבוה מאוד.
- ניצול בזבזני של המים בשיטות השקיה כדוגמת הצפה, מגדיל את המחסור במים.
- מדינות רבות מנצלות את המים חוצי הגבולות הזורמים בתחומיהן בלי להתחשב בשכנותיהן. מצב זה עלול לגרום למלחמה בעיקר בקרב המדינות במורד הנהר.
- למרות המחסור במים במרבית המדינות יש בעיות גדולות של זיהום מים.

נימוקים נגד הטענה שהמלחמה הבאה שתתחולל במזרח התיכון תתרחש בגלל המחסור במים:

- **מפעלי מים כגון:** מתקני התפלה, טיהור מי שפכים, ייתנו מענה לביקוש הגובר למי שתייה.
- **המדינות יצליחו להגיע להסכמים** שיחלקו ביניהם את המים חוצי הגבולות.
- מים וירטואלים- ייבוא מזון יצמצם את השימוש במים.
- חינוך והסברה יביא לצמצום השימוש הבזבזני לחלקאות
- כניסת המיכון והמודרניזציה לחקלאות תכלות שיטות השקיה מודרניות כגון טפטפות.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

10. גאוגרפיה עירונית

א.

הצמד	גורם מיקום משותף
סואץ- איסטנבול	מיקום למעברי שיט חשובים בעלי חשיבות רבה: תעלת סואץ ומיצר הבוספורוס.
קהיר- בגדד	מיקום על גדות נהרות (נילוס וחידקל) כמקור מים לשתייה תיירות, תעשייה, ייצור חשמל ושיט.
איזמיר- חיפה	מיקום לחופי ים+ אקלים נוח- תפקוד כערי נמל המתנות שירותים להינטרלנד רחב.
ירושלים- מכה	גורם היסטרוי ערים שהתפתחו מסיבה דתית, סביב מקומות קדושים.

תוצאות של תהליך הגידול של הערים לערי ענק.

- היווצרות שכונות מהגרים בדגם עיר- כפר, שכונות עוני.
- התפתחות מגזר תעסוקה בלתי פורמאלי- כלכלת בזאר.
- התגברות הפשיעה.
- מחסור בדירור והתפתחות תופעת דרי רחוב.
- קריסה של מערכות תשתית כגון מים, ביוב וחשמל.
- קושי באספקת שירותים בסיסיים כגון חינוך ובריאות.
- היווצרות איי חום עירוניים, זיהום אוויר קשה, רעש ופסולת.

11. סוריה ולבנון

א. קביעה: לבנון מפותחת יותר מסוריה .

נימוקים מהטבלה:

- **שיעור הגידול באוכלוסייה** - בלבנון שיעור הגידול באוכלוסייה נמוך יותר, דבר המעיד על ילודה נמוכה בהשוואה לסוריה ולכן מפותחת יותר.
- **שיעור האוכלוסייה העירונית במדינה**- לבנון היא מדינה יותר עירונית, דבר המעיד על רמת פיתוח, רמת חיים ואיכות חיים גבוהים יותר.
- **שיעור המועסקים בחקלאות** - בלבנון הוא נמוך בהרבה מזה שבסוריה, דבר המעיד על שימוש במיכון ובטכנולוגיות מודרניות.
- **תמ"ג לנפש** - התמ"ג לנפש בלבנון גבוה כמעט פי שלושה מה שבסוריה, דבר המעיד על כלכלה מפותחת יותר על יכולת גדולה יותר של צריכה של מוצרים ושירותים בהשוואה לסוריה .

ב. גורמים להבדלים ברמת הפיתוח בין סוריה ללבנון:

- לבנון נשלטה בידי הצרפתים שתרמו לפיתוחה.השקעות בה ממשיות עד היום.
- הפיכתה של לבנון למוקד תיירות מרכזי העלתה את רמת הפיתוח במדינה זו. לבנון כשוויץ של המזרח התיכון מושכת תיירים רבים מארצות המפרץ הפרסי.
- כלכלת לבנון שגשגה במידה רבה בגלל חולשת השלטון המרכזי, שהתערבותו בכלכלה הייתה מועטה, דבר שמשך אליה תיירות והשקעות זרות בהיקף נרחב, ותרם לפיתוחה.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

- **אקלים** - בסוריה חלק גדול מהשטח הוא מדברי, בעוד שבלבנון אין מדבר.
- סוריה מקצה חלק ניכר ממשאביה לצרכים צבאיים ולמלחמות, ולכן ההשקעה בפיתוח המדינה לא גדולה.
- תמיכה של איראן בסוריה להגדלת כוחה הצבאי ולא הכלכלי.
- עד ראשית שנות ה-70 שרר בסוריה חוסר סדר, מלווה בהפיכות רבות, דבר שמנע השקעה מסיבית בפיתוח המדינה. בעשור האחרון סוריה נתונה במלחמת אזרחים קשה ביותר.

יתרונות יחסיים של סוריה בתחום התיירות

- בסוריה יש מגוון גדול יותר של אתרים ארכאולוגיים מרשימים: העיר העתיקה של דמשק, גלגל המים של חלב... .
- סוריה ענייה יותר מלבנון, ולכן היא יכולה להציע סל תיירותי זול יותר.
- מכיוון שסוריה פחות מפותחת ופחות מודרנית, סביר להניח שהיא יכולה להיות אטרקטיבית עבור תיירים מתעניינים בתרבות ובמסורת הערבית האותנטית.
- תיירות עיסקית על רקע השקעות של עיראקים בפיתוח נמלי סוריה.
- מיקומה בצומת דרכים בינ"ל מאפשר מעבר דרכה.

יתרונות יחסיים של לבנון בתחום התיירות:

- לבנון מפותחת יותר ומודרנית יותר, ולכן תשתיות התחבורה, המלונאות והנופש שבה יותר מפותחות.
- לבנון יותר מעוירת, ולכן יכולה לפתח תיירות עירונית של נופש, קייט, בילוי ועסקים.
- תיירות 3 ה- SEA, SUN, SAND - האקלים של לבנון מאפשר פיתוח תיירות חורף (סקי) ותיירות קייט בקיץ.
- מגוון גדול של אתרים ארכאולוגיים: צור, צידון.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעוריםלא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש**ספריית שיעורים**כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר**ריענון לפני הקורס**הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים**מרצה זמין ב- Whatsapp**לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה